

ΤΟ ΒΗΜΑ

[Βέλτσος Γιώργος](#)

Nova Melancholia

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 22/09/2013 05:45

Δεν θα τολμούσα να χαρακτηρίσω τον γενικευμένο πεσιμισμό όλων μας «επαναστατική μελαγχολία» - όπως θα ήθελε ο Μπλανκί - διότι την επανάσταση (τη φαντασίωσή της δηλαδή) την αφήνω για τη θερμόαιμη Αριστερά, η ιστορικότητα της οποίας με μελαγχολεί. Αλλιώς βιώνω, όπως δυστυχώς και η πλειονότητα των συμπατριωτών μου, το επώδυνο συναίσθημα της ματαίωσης: μοιρολατρικά!

Και αυτή είναι η μεγάλη τους επιτυχία: μες στην υπόγεια την ταβέρνα, όπου μας πουλάνε την «μπόμπα» της ανάπτυξης, γίναμε οι «μοιραίοι» του Βάρναλη. Μήπως είμαστε;

Μια άλλη ωστόσο θέση για την Ιστορία (και τη μοίρα μας) αχνοφαίνεται εδώ. Μας έχει προϊδεάσει ο Βάλτερ Μπένγιαμιν. Όμως το πώς αυτή η ουτοπική πεποίθησή του συνδέεται με τον ιστορικό υλισμό για μια άλλου είδους οργάνωση (του πεσιμισμού) αφήνω τον αναγνώστη να το αναζητήσει στη βιβλιογραφία. (Το κατόρθωσε πριν από λίγα χρόνια η θεατρική ομάδα **Nova Melancholia**, όταν σκηνοθέτησε τις *Θέσεις του Μπένγιαμιν για την Ιστορία*. Αλλά ήταν μια παράσταση...)

Ο,τι καταλόγιζε ο γερμανός στοχαστής στον σοσιαλδημοκρατικό μαρξισμό και όσες αμφιβολίες διατήρησε για την Αριστερά (της προόδου) τα βλέπουμε να προβάλλουν και σήμερα μέσα από τα ίδια του τα λόγια: «Στην εξέλιξη της τεχνικής [η Αριστερά] μπόρεσε να διακρίνει μόνο τις προόδους των φυσικών επιστημών και όχι τις οπισθοδρομήσεις της κοινωνίας (...). Οι δυνάμεις που αναπτύσσει η κοινωνία πέρα απ' αυτό το όριο είναι καταστροφικές. Τροφοδοτούν κυρίως την τεχνική του πολέμου και την τεχνική της δημοσιογραφικής προετοιμασίας του».

Να λοιπόν τι μας περιμένει: οι δυνάμεις της ελληνικής κοινωνίας, προ πολλού πέρα από το όριο, δεν είναι απλώς καταστροφικές, αλλά τροφοδοτούν μέσω της τεχνικής δημοσιογραφικής προετοιμασίας έναν πόλεμο που η ίδια η κοινωνία μας έχει πληρώσει ακριβά: τον εμφύλιο!

Να προβλέψω, κρίνοντας από τη μισαλλοδοξία των ημερών, πως στο τρένο της Ιστορίας του Σαμαρά μηχανοδηγός είναι ο Άγγελος της Ιστορίας; Θέλει, γράφει ο

Μπένγιαμιν, να απομακρυνθεί. Τα μάτια του είναι γουρλωμένα. Το στόμα του ανοιχτό. Και εκεί όπου εμείς βλέπουμε μια αλληλουχία γεγονότων, εκείνος βλέπει μόνο μία και μοναδική καταστροφή. Η θύελλα που φυσάει από τον Παράδεισο (της Ευρώπης) έχει μαγκώσει τα φτερά του. Το τρένο της Ιστορίας που οδηγεί τον πάει κατευθείαν στην άβυσσο.

Ο Σαμαράς και ο Τσίπρας δεν το βλέπουν; Ή περιμένουν τον εθνικοσοσιαλισμό για να φύγουν με ελικόπτερο;

Όταν το ξημέρωμα της 26ης Σεπτεμβρίου 1940 ο Μπένγιαμιν αυτοκτόνησε για να μην παραδοθεί στους ναζί, δεν είχε διανοηθεί το Ολοκαύτωμα. Αν ζούσε «μετά το Αουσβιτς», θα άκουγε άραγε την προτροπή του φίλου του Αντόρνο πως «μετά το Αουσβιτς» είναι αδύνατον να γράψει κανείς ποίηση ή θα συνέχιζε τα κρυπτογραφήματά του εις πείσμα όσων κοινότοπα κυριολεκτούν;

«Έχει αποδειχτεί ξανά και ξανά πως η προσήλωση στη συνηθισμένη, από καιρό χαμένη, ζωή είναι τόσο άκαμπτη που ευτελίζει την κατ' εξοχήν ανθρώπινη χρήση της νόησης, την πρόβλεψη, ακόμα και μπροστά στον άμεσο κίνδυνο. Έτσι λοιπόν πραγματώνεται στην κοινωνία αυτή η εικόνα της βλακείας» (Walter Benjamin, *Μονόδρομος*, Αγρα, 2004).

Χρειάζεται να εξηγηθώ περισσότερο; Δεν το βλέπουν οι θεωρητικοί της Κεντροαριστεράς που πολιτεύονται με εκκοσμηκευμένες θεολογικές έννοιες; Οπότε από τον θεολόγο του Μπίστη προτιμώ τον αιρετικό του Μπένγιαμιν. Αυτοκτονώντας αυτός, γνώριζε τουλάχιστον να επισπεύδει τον χρόνο.

ΥΓ.: Μία μόνο φράση για την αγόρευση στη Βουλή κατά της Χρυσής Αυγής του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου της ΝΔ Μ. Βορίδη: «Σε κάθε απόσυρση επαναχαράσσεται εκείνο ακριβώς από το οποίο αποσυρόμαστε».